

מסורת הש"ס

א [תוספתא פ"ב ה"י]
 ב ע"ז כח. [ונוט.] א [ג' י"ז]
 ג שמיניס. ד [ג' י"ז] תוספתא
 מכות. א. ד"ה מכות.
 ה [תוספתא פ"א ה"ד]
 ו מגילה כט: פסחרי"ז:
 ז"ה ה: [ר"ה] ג. מכות נח.
 ח תוספתא מגילה פ"ב ה"ב
 ט [שמות כג.] ח. [מכות
 כג.] ט. [במדבר טו.] י. [דף
 ת.] י. [מכות פ"ב ה"ב]
 י. תוספתא דמל' פ"א
 ה"ג. ט. [ויקרא ט"ז] כ"ב
 פא: ד"ה ואלה]

גליון הש"ס

גמ' בהבאת ארנוגא. עין
 נדרים סב ע"ב כ"ד ד"ה
 ואלו הן חמשה: [ונוט.]
 תוס' ד"ה התם שבתחלה
 היתה הבבחה. ע"י צ"ב נ
 ע"א תוד"ה קסבר:

מוסף רש"י

לא לבית דירה
 אמר. שדור זה העובד
 כוכבים, אלא לבית העם
 לבית האלוקים. [ע"ז י"ח]
 לאשמושי. כח. צ"ב
 ותנא (ס"ח א.).

מוסף תוספות

א. ומ"ה פטורה מן
 הבכורה. תוס' ר"ס.
 ב. ומ"ה חייבת. ש"ס.
 ג. והא דקמיה חייבת היינו
 הכי דמצי מסלק ליה.
 ד. ודא אמרי'
 ע"ל ש"ל א"י אתה רואה
 אבל אתה רואה רבא
 אחרים. ש"ס. ה. [ונוט.] לא
 קיבל עליו אחריות אפי' לא
 קנה חכמי המקום, ש"י.
 ואל"ש פ"י. ו. ודבר אשי
 פשטני הכי מקרא. ח'
 ה"ק. וקס"ד מעיקרא
 דשכירות קניא הו"ל ביתו
 של גוי לגמרי ובתור הכי
 אמרין שאע"פ שחן
 השכירות קונה, מביין
 שאינו מצוי בידו של
 ישראל אינו עובר עליו. ח'
 כע"ז. ד. ו. דדוקא
 כשהחזק ש"ל או הוא
 עובר משום כל ימצא אע"פ
 שאינו בביתו. תוס' ר"ס.
 ח. דכיון שנטל חמשה
 מקומות אינו מחויב להניחו
 מיד אלא מוליכו עד מקום
 החזק וכופה עליו. ח'
 ה"ק. ט. ודש"ק טלטול
 דרבנן כדי שלא יבוא לידי
 איסור תורה. מ"ב"ב.

רבינו חננאל

בהבאת ארנוגא. פירוש
 בהמה שיש בה שותפות
 לגוי פטורה מן הבכורה,
 דבהדיא אמרין חז"ל כל
 יד גוי באמצע פטורה
 מן הבכורה, ואע"פ דמצי
 מסלק ליה לגוי דמי.
 מאי טעמא בהמה אית לה
 קלא, כלומר דהוא בהמה
 דגוי היא ולא אתא למימר
 דישאל היא וקא אכיל
 בוכרי, אבל עיסת ארנוגא
 אע"פ דלא מצי מסלק ליה

אור לארבעה עשר

להכי איצטרך לא ימצא. משום דבעלמא לאו כממון דמי איצטרך
 קרא למימר דגבי חמץ מיהא מתסר: הואיל וזי איסיס דהר. הוא
 גופיה למריה בעיניה חזי עדיין לא נאכד וכי אמרה ר' שמעון
 להווא היכא דלינו צעין כגון גבי
 חייבין באחריותן אמר רבי שמעון
 אף על פי שאין כפל להקדש דכתיב
 להעוהו ולא להקדש הכא חייב דכיון
 דזה חייב באחריותן דעוהו קרינא
 דכאן דהא גרס לו להתחייב ממון:
 ארנוגא. המלך נוטל עשור מן
 הבהמה ומן התבואה: חייב
 בצבור. דקיימא לן כל שיד נכרי
 באמצע פטורה מן הבכורה שנאמר
 (במדבר ג) לי כל צבור ישראל אבל
 לא באחרים ועד זה שעשורו של
 מלך בתוכו חייבת בצבורה לתת
 לכהן הצבואה שלהם אז לא: דמלי
 מסלק ליה. לנכרי צמעות: לא
 סיבצי לן. כיון דאכתי לא זכר נכרי
 צהן ודינו אינו קבוע צהן יותר
 מנמנות איכא למימר לא יתן לו
 צמעות אלא מעות: ואע"פ דמלי
 מסלק ליה. דכל כמה דלא סלקיה
 ידו שייכא צמעות: עיסת ארנוגא
 חייב. ואע"פ דעיסת נכרי פטורה
 ואוכל ישראל צלא חלה דהא
 עריסותיכם כתיב' וז חייבת דלית לה
 קלא והרואה אומר שלו היא ואוכלה
 צלא חלה אבל צמעותה אית לה קלא
 והדמיה חייבת צמעותה הוא דמניה:
 אין זקוק לצער. לא הוסיקוהו להוציא
 את הנכרי מן הצד דלאמנן [ה"ל] אבל
 אתה רואה של אחרים: הפקידו
 אצלו. וקביל עליה אחריות דמפרש
 ואזיל זקוק לצער: יחד לו צית.
 כלומר לא קיבלו עליו אלא אמר ליה
 הרי הצית לפניך הנח באחת מן
 הוותות אין זקוק לצער: מאי קאמר.
 היכי יליף מלא ימצא: לעולם אסיפא.
 ולא ימצא משמע המצוי בידך לכל
 חפץ היינו דקביל עליה אחריות
 דהו' כדדיה: אף צמקוס שאמרו
 להשכיר. צפ"ק דע"א [כ] תנן אין
 משכירין צמקוס לנכרים צא"ל ישראל
 אצל צמקוס משכירין וכל שכן צמקוס
 לארץ ואף צמקוס שהמירו להשכיר
 לא צמקוס דירה המירו אלא להעמיד
 צו צמקוס ועליו ולא שדור הוא זה:
 שאין מצוי בידך. שהרי אומה וזית
 מסורה לנכרי: כופה עליו את הכלי.
 דהא לא חזי לטלטולי ואפוקי ומיהו
 צלא יראה לא עבר דהא צמקוס
 צמקוס מאתמול כדאמרין לקמן [ע"ב]
 הדוק צריך שיצטל צלא אלא משום
 שלא ישכח ויאלצנו צריך כפיית כלי:
 מיבדל צמקוס מניה. אפילו צמקוס
 למד הוא לפרוש ממנו: חמלו על
 נכרי. המופקד אצלו ולא קיבל עליו
 כגי ליה צמקוס כלי כל שצעה שהכלי נוטל לצורך ומיהו ההוא דלעיל לא אפשר ליה צמקוס ומשום חד יומא כגי ליה צמקוס כלי
 וצמקוס יצערנו: המפרש. מן היצעה לים: צמקוס. למקום רחוק: קודם שלשים יום. לפסח ולקמן מפרש כנגד ששאלין בהלכות
 הפסח קודם הפסח שלשים יום ומאן חל עליו להיזהר בצמקוס: דעוהו לחזור. צמקוס הפסח: אפילו מלאש השנה נמי. דכי
 דהר צמקוס הפסח עבר עליה והיה שעתא לאו צמקוסיה הו' ליצטליה שהרי איסור הגא' הוא ואינו שלו וכשראהו עובר
 עליה: אומר. שהכנים שם תבואה ותחתיה חמץ ואמרין לקמן חמץ שפלה עליו מפולת הרי הוא כמזבוער: סוף שלשים זקוק לצער.
 לכתחלה לא זכו צמקוס: קודם שלשים. לא חלה חובת צמקוס עליו וכי מצי היכא שעתא לא מחויב כדאמרין דהא נפלה עליו מפולת:

פרק ראשון פסחים

ו.

התם דמצי מסלק ליה. הק' ר"י דצ"ל איזוהו נשך (צ"מ דף ע' וס')
 אמר דהמקבל צא"ל צדל מן הנכרי הוולדות פטורים מן
 הצבורה אף על גב דמצי מסלק ליה לנכרי צווי כדאמר התם כיון
 דאלו צעי נכרי צווי ולא משכח שקול צמקוס וזי' דשאני התם
 שמתחלה היתה הצמקוס של נכרי
 וכיון דלי צעי צווי ולא משכח שקיל
 צמקוס לא נפקא מרשותיה א' אבל
 כשהצמקוס של ישראל ומצי מסלק ליה
 לנכרי צווי לא נכנסה לרשותו:
 בהבאת ארנוגא פטורה מן
 הבכורה אע"פ דמצי
 מסלק ליה. והא דמניה חייבת פ"ה
 דגבי עיסת תניא וק' לרש"י דהא
 גבי צמקוס תניא צמקוס צמקוס
 דחייבת בצבורה וכן גבי עיסת
 תניא עיסת ארנוגא חייבת צמקוס
 אע"פ דלא מצי מסלק ליה ואית
 ספרים דגרסי צמקוס ארנוגא פטורה
 והוא דלא מצי מסלק ליה ולפי זה
 מתיישבות שתי הצמקוסות:
 בית. פ"ה דלא קיבל עליו אחריות
 אלא אמר ליה הרי הצית לפניך וק'
 לר"י מאי איריא יחד אפילו לא יחד
 נמי? והכי נמי מסיק צמקוס למימר
 דשכירות קניא ופ"ה דלפילו
 באחריות מיני ומשום הכי מפיך
 מלא ימצא דלא חשיב מצי כיון שיד
 לו צית ורש"י פ"ה אית ליה מסקנא
 כיון שיד לו צית הו' כאלו קיבל עליו
 אחריות על חמלו של נכרי צמקוס של
 נכרי: כופה עליו בלי אע"פ
 דליכא למ"ד צ"ל צ"ה (שנת מג.) אין
 כלי נוטל אלא לדבר הנוטל איכא
 לאוקמי צמקוס למקומו א' נמי הכא
 שרי משום דילמא אית למיכליה:
 שנאמר
 שאני הכא דאפקיה רחמנא בלשון לא ימצא מי שמצוי בידך יצא זה
 שאינו מצוי בידך אמר רב יהודה אמר רב י' המוצא חמץ בביתו ביום טוב
 כופה עליו את הכלי אמר רבא אם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא
 מיבדל בדילי מיניה ואמר רב יהודה אמר רב י' חמצו של נכרי עושה לו
 מחיצה עשרה טפחים משום היכר ואם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא
 מיבדל בדילי אינשי מיניה ואמר רב יהודה אמר רב י' המפרש והיוצא
 בשיירא קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק לבער
 אמר אביי הא דאמרת תוך שלשים יום זקוק לבער לא אמרן אלא שדעתו
 לחזור אבל אין דעתו לחזור אין זקוק לבער אמר ליה רבא ואי דעתו
 לחזור אפילו מראש השנה נמי אלא אמר רבא י' הא דאמרת קודם שלשים
 יום אין זקוק לבער לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור אבל דעתו לחזור
 אפילו מראש השנה זקוק לבער ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא
 י' העושה ביתו אוצר קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק
 לבער וקודם שלשים נמי לא אמרן אלא שאין דעתו לפנותו אבל דעתו
 לפנותו אפילו קודם שלשים יום נמי זקוק לבער הגי' שלשים יום מאי
 עבדיהו י' כדנתניא י' שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים
 יום ר' שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות קודם טעמא דתנא קמא
 שהרי
 עושה לו מחיצה. צמקוסיה. צמקוסיה. עשר משום היכר שלא ישכח ויאלצנו ולא
 כגי ליה צמקוס כלי כל שצעה שהכלי נוטל לצורך ומיהו ההוא דלעיל לא אפשר ליה צמקוס ומשום חד יומא כגי ליה צמקוס כלי
 וצמקוס יצערנו: המפרש. מן היצעה לים: צמקוס. למקום רחוק: קודם שלשים יום. לפסח ולקמן מפרש כנגד ששאלין בהלכות
 הפסח קודם הפסח שלשים יום ומאן חל עליו להיזהר בצמקוס: דעוהו לחזור. צמקוס הפסח: אפילו מלאש השנה נמי. דכי
 דהר צמקוס הפסח עבר עליה והיה שעתא לאו צמקוסיה הו' ליצטליה שהרי איסור הגא' הוא ואינו שלו וכשראהו עובר
 עליה: אומר. שהכנים שם תבואה ותחתיה חמץ ואמרין לקמן חמץ שפלה עליו מפולת הרי הוא כמזבוער: סוף שלשים זקוק לצער.
 לכתחלה לא זכו צמקוס: קודם שלשים. לא חלה חובת צמקוס עליו וכי מצי היכא שעתא לא מחויב כדאמרין דהא נפלה עליו מפולת:

עין משפט
גד מצוה

כח א מ"י פ"ד מהל'
 צמקוס הלכה א'
 סמך עין חמ' טו"ש ע"י
 פ"י ש"ב טע"ה:
 כב ב מ"י פ"ו מהלכות
 צמקוס הל' ט סמך
 עין קמח טו"ש ע"י פ"י
 של טע"ה:
 ג א ד מ"י פ"ד מהל'
 חמץ ומהל' הלכה ב'
 טו"ש ע"י א"ח סימן תמ
 טע"ה:
 לא ה מ"י פ"י מהלכות
 ע"ז הל' ד סמך לאוין
 מח טו"ש ע"י פ"י קמח
 טע"ה:
 לב ו מ"י פ"ג מהלכות
 חמץ ומהל' הלכה ח'
 סמך לאוין ע"י טו"ש ע"
 א"ח סי' תמו טע"ה א'
 לב ז מ"י פ"ד ש"ס הל' ב'
 סמך ש"ס טו"ש ע"י א"ח
 סי' תמ טע"ה ב':
 לד ח ט י מ"י פ"ב ש"ס
 הלכה יט סמך ש"ס
 טו"ש ע"י א"ח סימן תלו
 טע"ה א ב':
 לה כ טו"ש ע"י א"ח סי'
 תמ טע"ה א:

רבינו חננאל (תמך)
 לגי מניה חייבת בחלה.
 דהא לית לה קלא. ת"ד
 גוי שנכנס לחצרו של
 ישראל ובצע בידו אין
 זקוק ישראל להוציא מידו
 של גוי ולבערו. הפקידו
 אצלו חייב לבער, אלא אם
 כן ייחד לו בית שאין זקוק
 לבער, דהא יחד לו בית
 ולא ברושית דישאל
 למימרו דשכירות
 קניא. והתנן בע"ז סוף
 פ"ק אף במקום שאמרו
 להשכיר לא לבית דירה
 אמרו מפני שמכנים לתוכו
 ע"ז וכתוב לא תביא
 תועבה אל ביתך, ואי
 ס"ד דשכירות קניא לאו
 בביתו הוא. ושנינו לעולם
 שכירות לא קניא. ושנינו
 חמץ דכתיב לא ימצא, כל
 חמץ שמצוי בידך אסרה
 תורה והאי כיון דידח לו
 בית יצא מידו זה החמץ
 בידו מצוי בידו. אמר
 רב המוצא חמץ בבי"ט
 שנינו יכול לבער כופה
 עליו את הכלי דחיישין
 שמה ואכלוהו בניו ואם
 של הקדש אינו צריך.
 מאי טעמא מיבדל בדילי
 אינשי מיניה מקמי הכי
 ולא אתא למיכליה דחמרי
 עליהו איסוריה. וחמץ של
 גוי צריך מחיצה עשרה
 טפחים כדי שיצא מרשות
 ישראל לגמרי. וכן המפרש
 בים או היוצא בשיירא
 תוך שלשים יום זקוק
 לבער ואחר כך יפרש.
 קודם שלשים יום אין
 זקוק לבער, כד"א בשאין
 דברים אמורים בשאין
 דעתו לפנותו קודם הפסח,
 אבל אם דעתו לפנותו
 ואינו שולשין ודמי
 וים מאי עבדיהו דתניא
 בהלכות הפסח
 שואלין לפסח שלשים יום,